

Aan: Commissie Onderwijs Cultuur en Wetenschap, Tweede Kamer
CC: Ministerie van OCW, directie VO.
Van: Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren
Datum: 21 januari 2019
Betreft: Samenvatting van de stand van zaken rond rekenen in het VO

Aanleiding

Na de brief van de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren (NVvW) van 7 december 2018 is ons gebleken dat het rekendossier voor het voortgezet onderwijs zeer ingewikkeld is geworden en dat verduidelijking op zijn plaats is. Met behulp van deze samenvatting willen we deze duidelijkheid verschaffen.

Algemeen

Er spelen drie dingen:

1. Het alternatief voor de rekentoets: Nieuw Perspectief op Rekenen in het VO. Dit alternatief is door OCW en de NVvW gezamenlijk opgesteld en is de uitwerking van het alternatief dat door de NVvW is ingediend in januari 2015.

De kern van dit alternatief is:

Voor havo/vwo

- Rekenen en wiskunde integreren
- Rekenen aanleren in de onderbouw bij wiskunde, rekenen onderhouden in de bovenbouw bij alle vakken
- In de onderbouw wordt de gehele leerstof 2F/3F bij wiskunde behandeld
- Rekenen in bovenbouw onderhouden en toetsen op niveau 3F bij wiskunde
- Voor leerlingen zonder wiskunde (havo, C&M-profiel) moet er een rekenmodule en een aparte toets/schoolexamen komen

Voor vmbo

- Invoeren van twee wiskunde-vakken op het vmbo. Het basisvak is verplicht t/m klas 4 en omvat de leerstof 2F. Het verdiepende vak is voor leerlingen die meer kunnen/willen

Voor vmbo en havo/vwo geldt dat ook in andere vakken het rekenen een natuurlijke plek krijgt, niet wordt gemeden en dat rekenen ook bij de andere vakken wordt getoetst.

De minister staat achter dit alternatief en wil het ook wel overnemen, maar verschilt met de NVvW van mening over lengte en de inhoud van de transitieperiode.

2. Het huidige plan van de minister, voor de transitie naar het alternatief (punt 1), zoals beschreven in zijn brief aan de Tweede Kamer:
 - Rekenen als schoolexamen in de bovenbouw
 - Cijfer mag niet lager zijn dan een 4
 - Cijfer telt **niet** mee in de slaag-zak-regeling
 - Invoering van het alternatief (punt 1) moet wachten tot Curriculum.nu is afgerond.

3. Voorstel van de NVvW voor een **korte transitieperiode** en toewerken naar alternatief van OCW en NVvW. Hierbij moet onderscheid gemaakt worden tussen vmbo en havo/vwo. Alleen voor vmbo is er een transitieperiode nodig.
 - Voor het vmbo moet er zo snel mogelijk begonnen worden met het ontwikkelen van een vernieuwd wiskundeprogramma, waarvan rekenen een integraal onderdeel wordt. Dit is conform de motie van Van Meenen (2017).
 - Voor havo/vwo geldt dat alle onderdelen uit 2F/3F-rekenen onderdeel zijn van de kerndoelen (SLO) van het wiskundeprogramma dat in de onderbouw onderwezen worden. Nadruk moet dus liggen op het onderwijs in de **onderbouw**. Hier kan dus niet worden volstaan met een vrijblijvend advies.

Havo en vwo	Vmbo (tijdens de transitieperiode)
<ul style="list-style-type: none"> • Scholen behandelen alle rekenstof in de onderbouw (aansluitend bij de basis die in het PO gelegd is) • In de onderbouw wordt rekenen getoetst bij wiskunde • In de bovenbouw wordt rekenen onderhouden en op 3F niveau getoetst bij wiskunde en vakken met rekencomponent • Aparte toets in de bovenbouw voor havo leerlingen zonder wiskunde. Een onderhoudstoets om het eindniveau rekenen aan te geven. Cijfer telt niet mee in slaag/zak regeling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Scholen behandelen zoveel mogelijk rekenstof in de onderbouw bij wiskunde • Rekenen wordt in de onderbouw getoetst bij wiskunde • In de bovenbouw wordt rekenen onderhouden bij alle vakken • Voor leerlingen met wiskunde wordt rekenen op 2F niveau getoetst bij het eindexamen wiskunde • Voor leerlingen zonder wiskunde komt er een aparte toets, om het eindniveau aan te geven. Het cijfer telt niet mee in de slaag/zak-regeling.

Tot slot

Wachten op Curriculum.nu is niet nodig:

- Curriculum.nu over het wát en niet over het hóe
- SLO heeft geconstateerd dat het curriculum wiskunde de leerstof 2F/3F dekt en bij het centraal examen op het juiste niveau wordt getoetst (pagina 11 van Nieuw perspectief op rekenen in het vo)
- Herziening vmbo moet niet langer uitgesteld worden, de urgentie is hoog en vernieuwing van het wiskundeprogramma op het vmbo past in de motie van Van Meenen (31 293 nr 368), die door de Tweede Kamer is aangenomen.

De minister pleit voor een schoolexamen rekenen tijdens de transitiefase. Een schoolexamen is wel iets beter dan de centrale toets die nu afgenomen wordt, maar er kleven dezelfde bezwaren aan:

- Een schoolexamen rekenen roept het beeld op dat alles nog steeds om de toets draait. Je ziet dat ook terug in de krantenkoppen: Scholen moeten zelf nieuwe rekentoets maken, en een 4 halen is genoeg' (AD); 'Op en neer met de rekentoets' (NRC)
- Er gaat niet alleen een verkeerd signaal van uit, maar een schoolexamen rekenen staat de integratie van rekenen met wiskunde en andere vakken zelfs in de weg. Het schoolexamen stimuleert de ongewenste aparte leerlijn rekenen. Door integratie van rekenen en wiskunde worden rekenonderwijs en toetsing binnen een bestaande leerlijn gecombineerd
- Een extra toets geeft organisatorische overlast bij de scholen

Voor leerlingen met wiskunde is een apart schoolexamen niet nodig, omdat voor deze leerlingen de rekenvaardigheden meetellen in het cijfer van wiskunde in het centraal examen. Dat geeft meer garantie voor het vervolgonderwijs dat de rekenvaardigheden op orde zijn dan een niet-meetellend schoolexamen rekenen. Voor leerlingen zonder wiskunde zouden wij de aanduiding schoolexamen rekenen willen vermijden. Een schoolexamen dat niet meetelt heeft een geheel ander gewicht heeft dan een regulier schoolexamen. Onze voorkeur heeft de aanduiding: cijfer 'Rekenen'

Namens het bestuur van de NVvW,

Ir. E.M. Smallegange
Voorzitter NVvW